

Nieuwsbrief Oud Deventer

NUMMER 23

Februari 2007

ISSN 1872-7735

Word donateur van de Stichting Oud Deventer! Vul de bon in op de achterpagina.

Om te garanderen dat alle verhoudingen kloppen is als basis voor deze fotomontage de maquette van Neutelings Riedijk genomen

Inhoud van dit nummer

Van de redactie	2	Boekrecensie: 'Lebuinus, een gedreven missionaris'	5
Het Huis van Deventer		Een maandstaat van een Diepenveense tolgaarder	6
Open brief aan het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad	2	Het Welleplan	
Aan allen die de Nieuwsbrief per post ontvangen	4	Een moeizame hordeloop	7
Werkgroep Bouwhistorie Deventer (in oprichting)	4	'Stokvisjes' Een jeugdvriendschap in het Deventer van omstreeks 1950	9
Donateursavond	4	Jaarverslag over 2005 en 2006 van de Stichting Oud Deventer	10

Van de redactie

Voor u ligt Nieuwsbrief nummer 23 van de Stichting Oud Deventer, die zich bezig houdt met het beschermen en bewaken van de cultuurmonumenten in de breedste zin in Deventer. In dit nummer staan twee voor de stad ingrijpende gebeurtenissen centraal:

- de bouw van het Huis van Deventer op deze pagina
- de nieuwbouw op de plek van de aula en de gymzalen aan de Welle/Noordenbergstraat/Nieuwe Markt op pagina 7.

Wat het eerste betreft: de Raad staat voor de beslissing over de uitvoering van het bouwplan van de architectencombinatie Neutelings Riedijk voor een grootschalig gemeentekantoor en openbare bibliotheek achter het Stadhuis.

Oud Deventer zet een vraagteken bij dit plan om drie redenen:

- Het is een prachtig ontwerp, maar niet voor deze plek. Het verdient beter dan weggestopt te worden achter monumentale gevels.
- Bestaand gemeentelijk beleid verbiedt de bouw van grootschalige, veel autoverkeer aantrekkende kantoren in het oude centrum. Dat dreigt nu toch te gebeuren. Een particulier be-

drijf zou terecht een afwijzing ontvangen hebben. Maar wat nu als er toch een bedrijf met meer dan 500 arbeidsplaatsen in de binnenstad wil bouwen? Kan de gemeente dan weigeren? Er is immers een precedent!

- Evenals bij de nieuwbouw op het terrein van de gymzalen tussen de Noordenbergstraat en de IJssel (zie 'Het Welleplan, een moeizame horde-loop, pagina 7) wordt bij het realiseren van dit plan vergeten dat de gemeenteraad ingestemd heeft met het zgn. Belvederebeleid. Dat houdt kort gezegd in: 'maak bij nieuwbouwplannen in een Beschermd Stadsgezicht gebruik van de historische context en bouw niet iets dat detoneert in de bestaande omgeving'. Alles bij elkaar reden voor Oud Deventer om een open brief te richten aan B en W en de Gemeenteraad waarin suggesties gedaan worden voor een aanvaardbaar compromis.

Ook andere zaken vragen uw aandacht. Wij hopen dat u, als bij het cultureel erfgoed betrokken burgers, reacties zendt naar de redactie van deze nieuwsbrief.

Tot slot: neemt u vooral nota op pagina 4 van ons bericht aan allen die deze nieuwsbrief regelmatig in de bus krijgen.

Het Huis van Deventer

Open brief aan het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad

Geacht College en Raad,

De Stichting Oud Deventer heeft steeds duidelijk gemaakt geen heil te zien in grootschalige nieuwbouw in het kwetsbare hart van onze historische binnenstad (zie onze Nieuwsbrief nr. 21 van november 2005, p. 12-13). U hebt in uw politieke afweging anders besloten: u wilde uw ambtenaren zoveel mogelijk op één plek samenbrengen, een herkenbaar centrum voor de Deventer burgerij creëren en het stille deel van de Lange Bisschopstraat een nieuwe impuls geven door de bibliotheek naar deze locatie te verplaatsen. Gegeven deze uitgangspunten begrijpen wij uw keuze voor het ontwerp

van Neutelings Riedijk, al gaan wij niet volledig mee in de door u bekendgemaakte motivering: *'Veel waardering is er voor het feit dat zowel de foyer van de voormalige schouwburg als ook het bestaande schoolgebouw en een deel van het huidige Stadskantoor een tweede leven krijgen. Ook de "Postma-gevel" wordt behouden.'* Dat zeggen wij u niet na, aangezien de gevel ingrijpend wordt veranderd en het behoud van de foyer op zijn minst problematisch is. *'Het Stadskantoor, de kroon op de renovatie van de omgeving Bursestraat uit het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw, wordt gedeeltelijk gehandhaafd en geïntegreerd in het ontwerp.'* Dat erkennen en waarderen wij.

In diezelfde motivering stelt u dat het ontwerp *'naadloos past in de historische stedenbouwkundige omgeving'*. Op die bewering valt heel wat af te dingen. Het is waar dat vanaf de omringende straten niets van de reusachtige 'Ark van Noach' is te zien, behalve door enkele wat verborgen steegachtige openingen, die functioneren als secundaire toegangen naar het gebouw. Zo bezien is de nieuwbouw meer een interieur dan een gebouw dat de binnenstad een nieuw gezicht

Stichting

geeft. Neutelings Riedijk zelf spreekt in dit verband van een nieuw overdekt stadsplein, van *'een mozaïek van historische en nieuwe gebouwen, verbonden door een netwerk van openbare routes'*. In werkelijkheid wordt het meer een grote binnenplaats achter een verzameling huizen dan een plein waar voorgevels omheen liggen. Het grote probleem is echter de grote glazen koepel in de vorm van een omgekeerd schip, waarvan de kiel bijna net zo lang is als de kap boven de Grote Kerk. Dit glasachtige bouwlichaam met zilverkleurige strippen zal hoog boven de eeuwenoude gefragmenteerde skyline van Deventer, zoals die vanaf de Worp en de A1 nog altijd zichtbaar is, uitrijzen en vooral vanaf de Wilhelminabrug gezien met de Lebuinuskkerk concurreren. Ook het zicht op de daken van Deventer vanaf de Lebuinustoren wordt door deze gigantische 'honingraat' danig verstoord. De hoogte van de koepel bedraagt vanaf het maaiveld ongeveer 26,5 meter en steekt zo'n 14 meter boven de woonhuizen aan de Polstraat en 10 meter boven het dak van de voorbouw van de voormalige schouwburg aan het Grote Kerkhof uit en komt daarmee hoger dan de daklijst van de Grote Kerk. Dit is des te erger omdat de koepel boven het tuinterras met horecafunctie bij nacht en tijdens winteravonden van binnenuit zal worden verlicht, een 'uitstraling' die ten enenmale strijdig is met het historische monumentale karakter van onze stad. Vanuit de verte gezien beantwoordt het ontwerp dus niet aan de door u aangenomen Belvederegedachte, hoezeer het van korte afstand ook rekening houdt met dat wat historisch gegroeid is. In plaats van het goede voorbeeld te geven schept u hiermee een precedent,

een vrijbrief voor iedere particulier om zijn gang te gaan.

Een bijkomend bezwaar is dat een dergelijke zee van licht niet bevorderlijk is voor het welzijn van de vogels. Mocht dat vroeger niet zwaar wegen, in deze tijd kun je dat niet meer maken. Zie de opwinding over de lichtzee van de garage onder de Wilhelminabrug. Wij suggereren dat het zinvol kan zijn overleg te plegen met de Stichting Belichting Deventer Topmonumenten, die zoekt naar een ingetogen, subtiele belichting van de belangrijke monumenten in onze binnenstad.

U hebt ongetwijfeld gezien dat Neutelings Riedijk aangeeft dat er geen definitief ontwerp voorligt, maar *'een strategische flexibele visie'*. Als voorbeeld noemt het architectenbureau dat het bestaande Stadskantoor, waarvan het westelijk gedeelte afgebroken zou worden, ook volledig bewaard zou kunnen blijven. Het binnenplein en de koepel zouden dan kleiner worden. Dit zou onze bezwaren kleiner maken, vooral als dan ook de koepel lager wordt. Wij dringen er sterk op aan dat de architecten nog eens ernstig zoeken naar een oplossing voor het te grote formaat van hun ontwerp en de overmaat aan licht in de koepel.

Vriendelijke groeten,

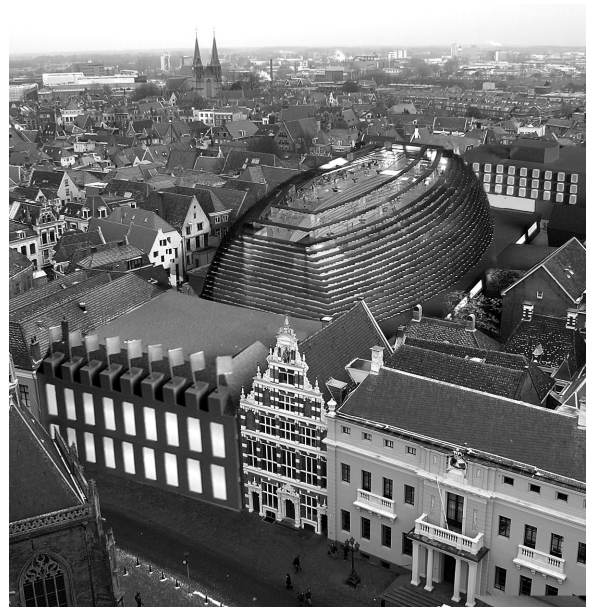
Jan Jaap de Kroes, voorzitter

Hans van Beeck, secretaris

¹ Zie de Stentor, 18 nov. 2006

NU

Vanaf de Lebuinustoren gezien

STRAKS?

Aan allen die de Nieuwsbrief Oud Deventer per post ontvangen

Tweemaal per jaar sturen we onze nieuwsbrief naar ruim duizend mensen binnen en buiten Deventer. Bijna tweehonderd van hen zijn donateur van onze stichting en circa negenhonderd lid van de vereniging Oud Deventer. Velen zijn zowel het een als het ander.

Een klein aantal van de geadresseerden valt buiten deze groepen. We hebben geen ander contact met hen dan via de Nieuwsbrief, en ontdekken af en toe bij toeval dat ze niet meer wonen op het adres waar de Nieuwsbrief heen gaat. Kennelijk zijn deze personen ooit verhuisd zonder dat aan ons te melden.

We hebben nu besloten ons adressenbestand op te schonen. Degenen die noch donateur noch betalend lid van Oud Deventer zijn krijgen deze Nieuwsbrief nu voor het laatst. Tenzij ze ons berichten dat ze het op prijs stellen hem te blijven ontvangen. En daarvoor bereid zijn hetzij donateur te worden van de Stichting Oud Deventer (zie de bon op de achterpagina), hetzij lid van de Vereniging Oud Deventer (p.a. Noordenbergstraat 39, 7411 NJ Deventer). Allebei mag ook, graag zelfs.

VOOR DONATEURS EN LEDEN VAN
OUD DEVENTER VERANDERT ER
DUS NIETS.

Hebt u hierover vragen, neem contact met ons op, zie het colofon op de laatste pagina van deze nieuwsbrief.

Werkgroep Bouwhistorie Deventer (in oprichting)

De besturen van de Stichting Oud Deventer, de Vereniging Oud Deventer en de regionale afdeling van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland ondersteunen het initiatief van een aantal leden om in Deventer een werkgroep bouwhistorie op te richten. De werkgroep heeft tot doel panden in de bin-

nenstad van Deventer zo volledig mogelijk te onderzoeken op elementen van historisch-bouwkundige waarde, deze op te meten en de gegevens vast te leggen met behulp van schriftelijke rapportage, tekeningen en foto's. Daarnaast zal getracht worden in het Historisch Kadaster en de archieven gegevens te verzamelen over vroegere bewoners van het pand, verbouwingen etc. Het geheel zal in een eindrapportage aan de eigenaar, de bewoner en aan de gemeente worden aangeboden.

Om deze werkgroep te kunnen realiseren zoeken wij aspirantleden die bereid zijn zich daadwerkelijk voor dit werk in te zetten. Een voorlichtings- en discussieavond is gepland op donderdag 1 maart 2007 om 19.30 uur in de HBO-zaal van de Athaeneumbibliotheek aan het Klooster in Deventer. Geïnteresseerden met kennis van of interesse in bouwhistorie, bouwkunde, kunstgeschiedenis, fotografie en archiefonderzoek zijn er van harte welkom. Namens de drie initiatiefnemende instellingen,

H.H.J. Lubberding
Verlengde Lindelaan 53
7391 JH Twello.
Tel. 0571-275706
E-mail hhj.lubberding @ zonnet.nl

Donateursavond

Op donderdag 19 april 2007 organiseren we weer een avond voor onze donateurs ten huize van de familie Wigboldus aan de Noordenbergstraat 9 in Deventer.

Deur open vanaf 19.30 uur, de vergadering begint om 20.00 uur. Als spreker hebben we voor u Hans Magdelijns, hoofdinspecteur Monumenten van de landelijke Erfgoedinspectie. Hij spreekt over de eerste ervaringen van deze nieuwe inspectiedienst, die hij zelf heeft mogen opzetten bij het Ministerie van OCW.

Titel van zijn inleiding: 'MINDER REGELS, MEER TOEZICHT?'

Na een korte pauze wordt u door onze voorzitter Jan Jaap de Kroes bijgepraat over onze activiteiten. We hopen op een goede opkomst. Ook zij die nog geen donateur zijn kunnen de bijeenkomst bijwonen, voorzover de plaatsruimte dat toelaat.

Stichting

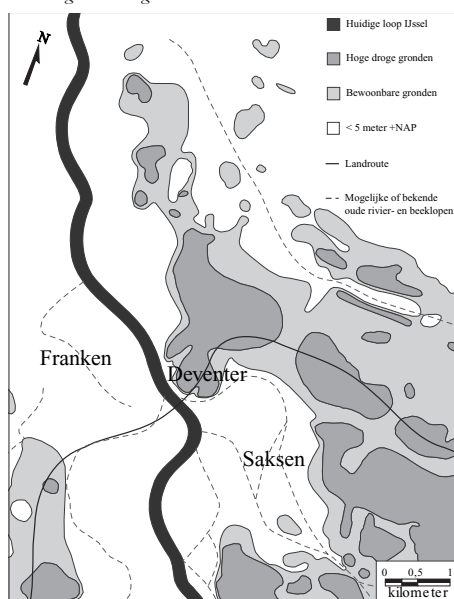
Boekrecensie: 'Lebuinus, een gedreven missionaris'

Op 20 april 2006 presenteerde dr. Dirk Otten in de kelder van Museum De Waag zijn boekje over Lebuinus (voor het gemak van de lezer spelt hij de naam als 'Lebuinus'), de Angelsaksische missionaris aan wie de Grote Kerk en de Broederenkerk in Deventer hun naam ontleen. Hij onderwerpt de overgeleverde 'vitae' (hagiografieën) van de heilige aan een systematische analyse om waarheid en legende van elkaar te onderscheiden en verheldert zijn betoog door de twee belangrijkste versies in vertaling op te nemen. Hij plaatst het optreden van de evangelieprediker in de context van zijn tijd en maakt daarbij gebruik van recent archeologisch, historisch-geografisch en naamkundig onderzoek. Het resultaat is een helder, prettig leesbaar en aantrekkelijk geïllustreerd overzicht.

Wij zijn in de eerste plaats nieuwsgierig naar wat de auteur ons te melden heeft over de begintijd van Deventer. Wij hebben het dan over de jaren 768-773, de periode waarin Lebuinus in onze streken werkzaam was. Hij benadrukt dat de plaats waar de zendeling een kerkje liet bouwen op dat moment nog onbewoond was en dat Karel de Grote er pas na diens dood een koningshof liet bouwen. De vermelding van de plaats Deventer zou slaan op een meer landinwaarts gelegen nederzetting, zo'n anderhalve kilometer verder naar het noordoosten, op een plek die later de naam Hoge Eng zou krijgen. Hij baseert deze stelling op sporen uit de bronzen ijzertijd, die daar zijn gevonden (p. 60-61),

Tekening Archeologie Deventer

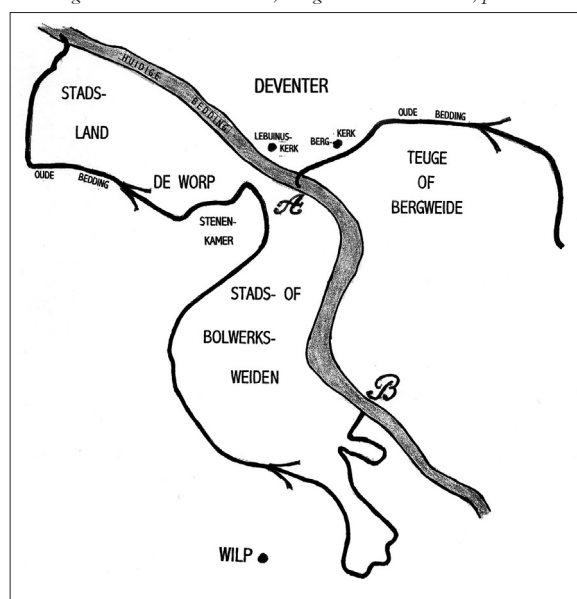

maar is in deze conclusie heel wat stelliger dan de archeologen Spitzers en Vermeulen; laatstgenoemde schrijft: 'Archeologisch is het nog niet gelukt goed vat te krijgen op de nederzetting uit de 8ste en de eerste helft van de 9de eeuw.' Zij delen wel het gezichtspunt dat het missiewerk van Lebuinus uitgelegd moet worden als een voorbereidende stap in de expansie van het Frankische Rijk naar het Saksische gebied ten oosten van de IJssel.

Otten geeft in zijn boekje twee verklaringen voor de opkomst van Deventer als handelsnederzetting. Volgens hem is de IJssel in de loop van de 8e eeuw een bevaarbare rivier geworden, zodat Deventer kon profiteren van haar gunstige ligging aan de rivier. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat de ijzerproductie op de Veluwe ('het "Ruhrgebied" van de Veluwe') in diezelfde periode tot grote bloei was gekomen en ook hier kan Deventer, gelegen aan de handelsweg over land van de Veluwe naar Salland, zijn voordeel mee gedaan hebben.

Het is boeiend om Ottens kaartje van de toenmalige hoofdbedding van de IJssel bij Deventer te vergelijken met een kaart van de Archeologische Dienst Deventer. Hierop betekenen de dunne lijntjes 'mogelijke of bekende oude rivier- en beeklopen'. Voorzover die op de linkeroever van de huidige hoofdbedding getekend zijn, vinden wij die terug als de 'oude bedding' op het kaartje van Otten. Deze keer wordt duidelijk waarom hij zo zeker is: omstreeks 1100 is de aartsdiaconale gebiedsindeling vastgelegd en werd daarbij de waterbedding als grens gehanteerd. Zo begrijpen wij ook waarom de Worp en de Bolwerksweide bij Deventer, respectievelijk de provincie Overijssel horen.

Tekening Dirk Otten in *Lebuinus, een gedreven missionaris*, p. 59

Aangezien dr. Otten een specialist op het gebied van plaats- en veldnamen is, hebben wij speciaal gelet op wat hij over de plaatsnaam Deventer te zeggen heeft. Deze is volgens hem samengesteld uit twee Oudsaksische vormen, 'deve' (water) en 'treo' (boom), die in het begin van de achttiende eeuw of vroeger zoiets als 'aan een water(loop) gelegen geboomte' betekend moet hebben. In 'Ach lieve tijd' (p. 8) wordt de naam afgeleid van 'daf' (dood) en threo (boom) en zou deze 'plaats bij een dode boom betekenen'. Het is duidelijk dat bij deze tak van wetenschap een flinke marge van onzekerheid in acht genomen moet worden. Zo kan ook een deskundige als Otten zich vergissen waar hij op p. 50 de naam 'ter Hunnepe' (het middeleeuwse vrouwenklooster aan de Dorther Beek) afleidt van een water met de naam 'Hunnepe', wat 'bruin water' betekent. In werkelijkheid echter dankt het zijn naam aan het moederklooster Hönnepol bij Calcar, waar de eerste zusters in 1225 vandaan kwamen. Op een kaart van 1668 komt wel een 'Hunneper Meulenbeek' voor, maar die zal naar de molen van het klooster genoemd zijn en niet omgekeerd.

Dirk Otten: Lebuinus, een gedreven missionaris, uitgegeven door Uitgeverij Verloren, Hilversum 2006. ISBN 90-6550-91-3. Te verkrijgen in de Deventer boekhandels.

¹ T.A. Spitzers in *De Grote of Lebuinuskkerk te Deventer, Utrecht / Zutphen 1992* (p. 12) en in *Het kapittel van Lebuinus in Deventer, Nieuwegein 1996* (p. 91-92) en *Bart Vermeulen in Razende mannen, onrustige vrouwen, Deventer 2006* (p. 28).

² Ottens conclusie over de oude loop van de IJssel wordt gesteund door de archeoloog Emile Mittendorff, *Middenleeuwse boeren aan de Paddenpoel. Rapportages Archeologie Deventer 16, Deventer 2005*, p. 19.

³ *Zusters tussen twee beken, Deventer 1980: resp. J. Roosenschoon op p. 12 en H.J. Nalis op p. 48.*

Een maandstaat van een Diepenveense tolgaarder

De redactie kreeg van de heer J.D.P. Schepen, Lupinesingel 600, 2403 EC Alphen aan den Rijn, toegezonden een formulier uit 1874, dat we doorgaven aan het stadsarchief. We ontvingen het volgende commentaar.

Het geschonken archiefstuk is een verzamelstaat, opgesteld door tolgaarder J.B. Fetlaar van zijn ontvangsten over de maand november 1874 van gabel

Pagina 1.

DIEPENVEENSCHEN PUINWEG.

Gabel *N° 2*

1874

Maand *november*

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	TOTAAL
Voor elk paard of muilezel, gezadeld of los, elken ezel aangespannen, gezadeld, opgetoomd of met dek bereden, wordende, en voor elke storkar of slede, beladen of onbeladen, met een paard bespannen.									3 1/2
Elken ezel, gedreven wordende en voor elk runderbeest.									1 1/2
Elk kalf, schaap of varken.									1/2
Eene kudde schapen of varkens, sterker dan 50 stuks, in eens.									25
Bespannen rij- of voertuigen voor elk paard, muilezel of runderbeest.	5	0	IIII	IIII	II	IIII	II	IIII	31 1 58
Wagens en karren, uitsluitend met marktgoederen beladen, op Vrijdag naar de markt te Deventer gaande, voor elk paard, muilezel of runderbeest.						IIII			6 0 15
Achteraan gebonden rij- of voertuigen, voor elk paar wielen.									3 1/2
Arresleden, voor elk paard.									5
Een mallejan of blokwagen, met hout beladen, voor elk paard.									10
Zoodanig voertuig onbeladen zijnde, voor elk paard.									5
Elken wagen, kar of slede met een of meer honden bespannen, alsmede voor afgespannen hondenwagens, karren of sleden.									15

(tolhuis) nr. 2 van de Diepenveenschen puinweg. Het is een gedetailleerd formulier waarin allerlei categorieën onderscheiden worden, van arresleden tot elk kalf, schaap of varken, met daarbij vermeld het toltarief. De aanleg van de Diepenveenschen puinweg staat goed beschreven in: Jan ten Hove, 'In de schaduw van de stad, deel I', Kampen 1998, p. 146-147. Liefhebbers die alle ins en outs willen weten kunnen verder onderzoek doen via documenten, aanwezig in het archief van het gemeentebestuur Diepenveen, dat bewaard en beheerd wordt bij Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek Deventer, (ID 1385), rubriek Wegen, waterwegen en vervoer, inventarisnummers 419-437. Het geschonken archiefstuk wordt ingevoegd in inventarisnummer 435; in die omslag zit al een formulier met de opgave over 1868 september.

Met vriendelijke groet,

Hylle de Beer

Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek Deventer

Stichting

Het Welleplan

Een moeizame hordeloop

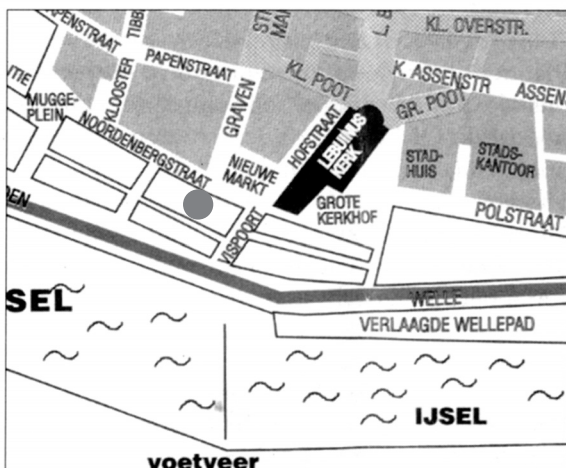
Het zogenaamde Welleplan is zo langzamerhand een moeizame hordeloop geworden. Het idee was om een appartementencomplex te bouwen op de plaats van het gymnastieklokaal annex aula van het voormalige Alexander Hegius Gymnasium en de MMS, waar Welle, Nieuwe Markt en Noordenbergstraat samenkomen. Dit project is onlangs voor de zoveelste keer gestruikeld – ditmaal voor de Raad van State. De Stentor verwoordde het aldus: ‘Het project is verworpen tot een niet te ontwarren knoop van procedures, planaanpassingen en nieuwe procedures’. Waardoor stuit het zolang op zoveel problemen? Om een duidelijker beeld te krijgen staken wij ons licht op bij de familie Wigboldus, die naast het betreffende pand woont en vanaf het begin bij de acties van omwonenden en die van de Vereniging Deventer Belvedere betrokken is geweest.

Nadat ROC Aventus omstreeks 1990 de schoolgebouwen aan de Nieuwe Markt had verlaten, kwam het pand aan de noordwestelijke zijde van het plein in handen van Oostelijk Onroerend Goed (OOG) – Eljans Vastgoed BV. Kort voor de millenniumwisseling werd bekend dat deze projectontwikkelaar hier een complex van dertig appartementen met uitzicht op de Welle wilde realiseren. Het door Peter Ghijsen vormgegeven

plan werd tijdens een eerste informatieve hoorzitting aan de omwonenden voorgelegd. Er rezen bezwaren, vooral tegen de omvang van het project. Ook de Stichting Oud Deventer keerde zich tegen het ontwerp: het gebouw zou te hoog worden ten opzicht van de huizenwanden aan de Noordenbergstraat en het rondel aan de Welle; de brede horizontale gevel en de golvende lijn van het dak zouden detoneren in de vanouds kleinschalige omgeving. In juni 2000 besloot B & W de bouwvergunning te weigeren (zie Nieuwsbrief januari en oktober 2000).

In 2001 werd het ontwerp aangepast: Eljans bracht het aantal appartementen terug van dertig naar vijftientig; de architect liet het golvende dak weg en de brede gevel werd door parcellering gecamoufleerd. Tijdens de daarop gehouden hoorzitting kregen omwonenden te horen dat de plannen niet meer bijgesteld konden worden. Een aantal bezoekers liet het daar niet bij zitten, riep een comité van buurtbewoners in het leven en de Vereniging Deventer Belvedere werd opgericht. Deze naam geeft al aan dat de bezwaren de belangen van de omwonenden overstegen. In 1999 was door de Rijksoverheid de nota Belvedere gepubliceerd. Deze houdt in dat nieuwbouw met het oog op de bescherming van historisch erfgoed in een historisch gegroeide situatie ingepast moet worden. De bezwaren van het Comité van Omwonenden en de Vereniging Deventer Belvedere golden het ‘waterhoofd’ aan het begin van de Noordenbergstraat en het feit dat de achtergevel buiten de rooilijn zou uitsteken. Zij voerden aan dat de hoogte van het complex het

zonlicht wegnam bij de buren aan de Noordenbergstraat. Achter het rondeel bevindt zich nog een tuin die gemeentelijk eigendom is en uitgeroepen tot beschermd binnenterrein; hier had de architect met toestemming van de gemeente een brandtrap gepland. De rechter in Zwolle vond deze aantasting aanvaardbaar omdat de noodtrap het zicht niet wegneemt, maar oordeelde wel dat de effecten voor de 'bezonning' bij de buren onvoldoende waren onderzocht. Dat onderzoek is inmiddels verricht met als uitkomst dat de overlast gering zal zijn. Voor de

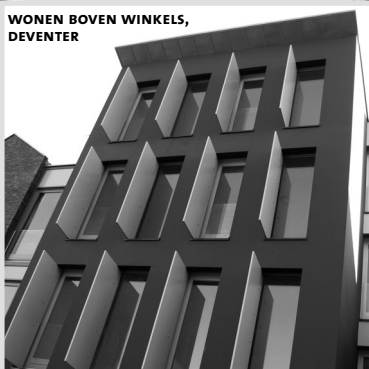
Raad van State bleek het tekort aan drie parkeerplaatsen aanleiding om de vergunning te vernietigen.

Voor de belanghebbenden was het een teleurstelling dat de Raad van State in zijn uitspraak zo weinig belang hechtte aan hun inhoudelijke bezwaren. Zij ervaren dit vonnis dan ook niet als een overwinning, maar als een achterhoedegevecht in een verloren strijd. Volgens de heer Wigboldus bestaat er buiten de kwestie van de drie gewraakte parkeerplaatsen nóg een parkeerprobleem. Aan de kant van de Welle bevinden zich zes parkeerhavens tegen de muur van het gymnastiekgebouw. Daarvan zal er één verdwijnen en de andere vijf moeten een eind verplaatst worden in de richting van de straat om ruimte te geven aan de openslaande ramen van de benedenverdieping. Dit zal ter plaatse nieuwe verkeersproblemen scheppen: het is maar de vraag of de auto's deze plek kunnen bereiken; er loopt immers ook een fietspad. De heer en mevrouw Wigboldus mikken nu op een burgerinitiatief. Dit houdt in dat 300 burgers de gemeente verzoeken alsnog te proberen het omstreden pand te kopen. De benedenverdieping zou dan een culturele functie kunnen krijgen – denk aan de

bouwen boeit ...

bosch

www.bouwbedrijfbosch.nl

Bouwbedrijf Bosch B.V.
De Meente 30
8121 EV Olst
Postbus 26
8120 AA Olst

t 0570 561956
f 0570 564054

info@bouwbedrijfbosch.nl
www.bouwbedrijfbosch.nl

... al 75 jaar!

(advertentie)

Stichting

Nieuwe Markt als cultuurplein – en daarboven kunnen appartementen gebouwd worden in samenwerking met de NV Wonen boven winkels Deventer (WbwD).

De redactie pleit voor behoud van de buitenmuur aan de kant van de Welle zoals die door Rademaker ontworpen is. Deze bewaart immers iets van de uitstraling van de middeleeuwse stadsmuur, zo direct naast het oude rondeel. Wie vanaf een standplaats iets verder stroomafwaarts aan de IJssel omkijkt, ziet de restanten van de buitenste muur vóór het bolwerk met de robuust gehouden horizontale wand en krijgt zo nog een impressie van de dubbele stadswal uit Deventers Hanzetijd (zie foto op pagina 7). Dat vinden wij een reden voor het gemeentebestuur zich in te spannen voor de instandhouding van het gebouw.

De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, Broederplein 41, 3703 CD Zeist, Postbus 1600, 3800 BP Amersfoort liet ons weten dat iedere belangstellende een gratis abonnement kan aanvragen op hun (papieren) Nieuwsbrief. Dat kan ook via hun Website www.racm.nl.

boekenpaleis
in het hart van
Deventer
Boekenstad

Praamstra

boekhandel

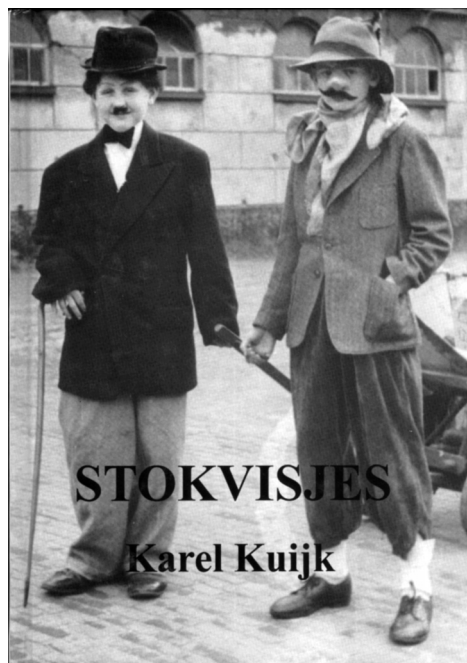
Keizerstraat 2 (hoek Walstraat), Deventer
Telefoon (0570) 675925
www.boekhandelpraamstra.nl
(advertentie)

Publicatie van één van onze donateurs:

‘STOKVISJES’

Een jeugdvriendschap in het

Deventer van omstreeks 1950

Onlangs vroegen wij in deze Nieuwsbrief uw aandacht voor enkele voorbeelden van de Jonge Bouwkunst uit de jaren vijftig in onze stad (nr. 21, november 2005). Intussen is onder de titel ‘Stokvisjes’ een boek verschenen dat speelt in het

Deventer van die tijd. De auteur haalt hierin herinneringen op aan zijn lagere schooltijd, vooral over zijn vriendje Tonnie Meijer, die van 1950 tot 1953 bij hem in de klas heeft gezeten op de Prinses Julianaschool in Deventer. Ton was geestig, tekenende cartoons en karikaturen, kon toneelspelen en imiteren en deed aan sport. Tons vader Carel Meijer, die op de administratie van Noury & Van Der Lande werkte, was in die tijd een bekende Deventenaar, die sketches en liedjes schreef, revues maakte en sprookjes vertelde in het ‘Dèventers’.

Karel Kuijk, “Stokvisjes”, een jeugdvriendschap in het Deventer van omstreeks 1950’.

Verkrijgbaar bij boekhandel Van Grinsven in Dommelen, Geldrop en Eindhoven, en bij de boekhandels Praamstra en Aalpoel & Schouten en Boekwinkel Colmschate in Deventer.

104 bladzijden, 21 zwart-wit foto’s. Winkelprijs € 12,00.

Jaarverslag over 2005 en 2006 van de Stichting Oud Deventer

Gemeente Deventer

Zoals in het jaarverslag over 2004 vermeld verzochten wij de directeur van de RDMZ om bij de burgemeester te bemiddelen ter verbetering van onze verhouding met de gemeentelijke overheid. De heer Asselbergs liet ons begin januari 2005 weten dat onze wens was doorgegeven aan de nieuwe wethouder van monumentenzaken. Enkele maanden later volgde tot onze tevredenheid een gesprek van wethouder Berkelder met ons bestuur, in aanwezigheid van het nieuwbenoemde hoofd van het team archeologie en monumenten, mevrouw Kroeze. Daarna waren er meermalen contacten met wethouders, meestal in het kader van het Lebuïnusconvent. Mevrouw Kroeze kreeg sindsdien uitnodigingen voor en notulen van alle vergaderingen van het Algemeen Bestuur van onze stichting.

Onze wens om de inventarisatie van Jonge Bouwkunst binnen de gemeente voortvarend aan te pakken werd helaas niet gehonoreerd. Zelf hadden we in de verslagperiode nog niet de menskracht om deze forse taak op ons te nemen. B en W besloten overigens voorlopig geen nieuwe gemeentelijke monumenten te erkennen.

Plaatselijke organisaties

De vergaderingen van de Planadviesraad Monumenten en Beschermd Stadsgezicht werden bijgewoond als daartoe aanleiding was. In de nieuwsbrief gaven we blijk van onze instemming met haar opvatting inzake de herinrichting van het Lamme van Dieseplein.

Met Heemschut Overijssel overlegden we vooral over de nevengeul.

Aan de Stichting Industrieel Erfgoed Deventer besteedden we problemen uit waarover wij door particulieren werden benaderd, maar die meer op het terrein van de SIED dan op dat van onze stichting lagen. Voorbeelden hiervan zijn het pand Stenenwal 23 en het bruggetje aan het Pothoofd ter hoogte van De Lange/Van Leer. Vanwege de fraaie belettering van de appartementengebouwen aan de Bergpoortstraat werd de SIED door ons eind 2006 bij de gemeente voorgedragen voor de jaarlijkse Vrijwilligersprijs. Zij kregen deze prijs!

Met de NV Bergkwartier hadden we tweemaal per jaar overleg, deze jaren ging het vooral over

het Lamme van Dieseplein en over de nevengeul. Graag hadden we gezien dat de NV door de gemeente een grote rol was toebedeeld bij het bewoonbaar maken van de binnenstadspanden, die vrijkwamen toen een groot aantal van de gemeentelijke diensten verhuisde naar de Kassa aan de Leeuwenbrug. De verantwoordelijke wethouder gaf ons helaas te kennen dat hij in deze zaak aan de NV geen voorkeurspositie wilde geven, en zou streven naar 'marktconforme transacties'. Goed nieuws was dat met de restauratie van het IJsselhotel een begin werd gemaakt.

Uit het sterk stijgende ledental van de Vereniging Oud Deventer blijkt hoezeer het cultureel erfgoed de laatste jaren in de belangstelling staat. Alle leden krijgen onze nieuwsbrief, de goede samenwerking tussen stichting en vereniging maakt dit mogelijk.

In minstens twee klankbordgroepen (Worpplantsoen en Sluiskwartier) lieten bestuursleden hun stem horen. Inzake het hoogtebeleid heeft onze stichting in haar bijdrage aan het structuurplan Deventer 2025 een duidelijk standpunt ingenomen. Op grond hiervan achtten wij hoogbouw aan de Rembrandtkade te verdedigen.

Het zoveelste nieuwe bouwplan voor het 'Derde wereldplein' (op de hoek van Lange Bisschopstraat en Grote Poot) werd ter visie gelegd. Het leek ons een aanvaardbaar compromis tussen eigentijdse invulling van een decennienlang bestaand gat in de bebouwing en gelijktijdig zichtbaar houden van een dertiende-eeuwse muur.

Met het beëindigen van de verhuur van de Bergkerk aan de Fundatie kwam een einde aan de riskante verwijdering van de kostbare lichtkronen, als dat voor een expositie wenselijk werd geacht. Tegen deze praktijk hebben wij vaak, maar altijd vruchteloos, bezwaar gemaakt. De nieuwe exploitant is de directeur van de VVV. Wat hem betreft komen de lichtkronen niet meer van hun plaats. Eindelijk kunnen we tevreden zijn.

Lamme van Dieseplein

Dit rommeligste plein van de binnenstad was ooit de bakermat van de Moderne Devotie. Al minstens zeven jaar kwamen plannen voorbij om er wat van te maken. Al die tijd streed de Stichting Realisering Herdenkingsplaats Geert Grote onder leiding van onze voormalige voorzitter Piet Tillema voor een herdenkingsplaats boven de crypte van de voormalige kapel van het Rijke Fratershuis. Deze historische rest van een beweging van Europese betekenis zou het uitgangspunt moeten zijn voor de herinrichting van het plein. Inspraak was er genoeg, maar men werd het niet eens. In de verslagperiode kwam

Stichting

er een gelukkige wending in deze geschiedenis doordat meer dan voorheen de NV Bergkwartier in de plannenmakerij werd betrokken. Dat resulteerde eind 2006 in een stedenbouwkundig ontwerp waarvoor onze stichting veel lof had. Belangrijk is dat het plein het karakter zal krijgen van een hof, waarvoor adviseur Henk Goudappel al de naam 'Geert Grotehof' heeft laten vallen. Iets om te onthouden.

Nieuwbouw voor stadskantoor en openbare bibliotheek aan het Grote Kerkhof

De Raad besloot af te zien van kantoorbouw aan de Sluisstraat, en in plaats daarvan niet alleen de openbare bibliotheek maar ook een groter stadskantoor te bouwen in het hart van de binnenstad. Dat was voor onze stichting een teleurstelling, we hadden liever gezien dat de binnenstad, overeenkomstig het advies van de stedenbouwkundige Rein Geurtsen, voor deze relatief enorme nieuwbouw gespaard was gebleven. Het winnende ontwerp van Neutelings Riedijk spaart gelukkig enkele waardevolle elementen van de bestaande bebouwing, maar heeft in onze ogen ook de nodige bezwaren. De Raad moet zich over dit ontwerp nog uitspreken, maar veel lijkt er niet meer te kiezen.

Ruimte voor de rivier

In het kader van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier besloot de Rijksoverheid tot verbetering van de afvoer van het IJsselwater ter hoogte van de 'flessenhals' bij Deventer. Met een 'bypass' rond De Worp zou dit kunnen lukken zonder het unieke karakter van de groene overkant tegenover de stenen stad aan te tasten, maar voor die bypass had de regering het geld niet over. Goedkoper is een 'nevengeul', die voor een belangrijk deel komt te liggen binnen het Beschermd Stadsgezicht en dit radicaal zal veranderen. In hoeverre heeft het gemeentebestuur bij het Rijk aangedrongen op uitvoering van de bypass ter vermindering van de nevengeul? Wellicht zal dat ooit blijken. Onze stichting heeft veel moeite met de thans gedane keus.

De gemeente gaat de vormgeving van de nevengeul aansturen en vroeg ons - en andere organisaties - aan het ontwerp mee te werken. Of er een aanvaardbaar resultaat uit komt moet nog helemaal blijken, maar aan onze stichting zal het niet liggen. We hebben al de nodige arbeid verricht om een goede bijdrage voor de vormgeving van deze kolossale ingreep te leveren, en we zullen daarmee nog wel even bezig blijven.

Bestuur

In december 2005 verloren we ons bestuurslid Pieter Berend Oudemans, die na een kort ziekbed op de leeftijd van 45 jaar overleed. In 2006 nam Jan Willem Holthuis na veertien jaar afscheid van ons gezelschap. Begin 2005 werd Janneke Rogaar bestuurslid. We waren verheugd dat zij het secretariaat op zich wilde nemen, maar treurig dat ze het na enkele maanden weer opgaf. Haar voorganger kreeg zodoende een tweede kans. In de loop van 2006 kregen we in Mary Berendsen-Bonte, Peter Dekker en Catherine Bolkestein niet minder dan drie nieuwe bestuursleden.

Het bestuur besloot een beleidsplan te maken. Alleen al de discussie over wat dat zou moeten bevatten werkte verhelderend. Vergaderd werd er in de verslagperiode ijverig; het dagelijks bestuur negentien en het algemeen bestuur zes maal. Onze Nieuwsbrief verscheen drie maal. Alles wat ons bezighield kwam daarin aan de orde. Donateursavonden werden gehouden op 27 januari 2005 (spreker Michiel Bartels) en op 5 april 2006 (spreker Janleo van de Laar). In beide gevallen konden circa veertig donateurs over onze activiteiten worden bijgepraat.

Hans van Beeck, secretaris

HARDONK & EBENAU

kan het voor u bouwen

Hardonk & Ebenau is een bouwbedrijf dat zich met name richt op de volgende marktsegmenten :

- industriebouw
- utiliteitsbouw
- woningbouw
- onderhoud- en verbouwwerkzaamheden
- restauratie en renovatie
- klantenwerk
- projectontwikkeling

VCA** gecertificeerd

Wij bouwen al sinds 1915 en beschikken dus over een rijke bouwhistorie, die is gebaseerd op traditioneel vakmanschap met hoge kwaliteitsnormen.

Heeft u bouwplannen - twijfel niet - en neem gerust contact met ons op!

HARDONK & EBENAU

(advertentie)

HARDONK & EBENAU
 Maagdenburgstraat 20a
 Postbus 2038
 7420 AA DEVENTER
 Telefoon : 0570-634455
 Fax : 0570-625128
 e-mail : info@bhe.nl
 Internet : www.bhe.nl

COLOFON

De Stichting Oud Deventer komt sinds 1948 op voor het culturele erfgoed van onze stad. Vanaf 1996 geeft zij een

Nieuwsbrief uit, die twee maal per jaar verschijnt.

Wie de Nieuwsbrief wil ontvangen, kan zich opgeven bij het redactieadres:

Bergstraat 15, 7411 ER Deventer.

Telefoon 0570-613764.

E-mailadres: redactie@oud-deventer.nl

Alle ongesigneerde artikelen zijn afkomstig van de redactie, die als volgt is

samengesteld: J.A. van Beeck,

B.J.M. Duimel en H. Vrielink.

Voor de inhoud van ingezonden brieven is de redactie niet verantwoordelijk. Zij behoudt zich het recht voor deze te bekorten.

Wilt u het werk van de Stichting Oud

Deventer financieel steunen, geeft u zich dan op als donateur. Uw

bijdrage (minimaal € 16,- per jaar) is meer dan welkom op rekening

63.16.63.002, t.n.v. Penningmeester

Stichting Oud Deventer,

Noordenbergsingel 6,

7411 SE Deventer.

Volkómen zorgeloos wonen...

in het fraaie Deventer waar u in de serviceflat Beeckestein de unieke kans geboden wordt een luxe flat te kopen of te huren. Korrekt en vriendelijk personeel begeleidt u vanaf het eerste kennismakingsbezoek. U zult dan heugelijk verbaasd zijn over ons excellente aanbod. Te veel om in deze advertentie uitvoerig toe te lichten. Bovendien ligt Beeckestein niet ver van het historische centrum. Met een park voor de deur. Kortom, investeer in woonplezier.

Even zakelijk ...

Wanneer u enigszins geïnteresseerd bent, bel dan en vraag onze documentatiemap aan:
Receptie Beeckestein: tel. 0570-62 84 88

Serviceflat BEECKESTEIN DEVENTER

Laan van Borgele 40
7415 DJ Deventer

(advertentie)

De discussie over de Brinkgarage is achter de rug. Wij halen opgelucht adem. Zou de Brink zonder de Stichting Oud Deventer de Brink gebleven zijn? Wij denken van niet. Onze actie heeft veel geld gekost, maar ook resultaat gehad. Ook in de toekomst valt er voor ons nog veel te doen. Steun ons door voor minimaal € 16,- per jaar donateur te worden.

JA, IK WIL DE STICHTING OUD DEVENTER STEUNEN MET EEN BEDRAG VAN € PER JAAR

Inmiddels heb ik bovenstaand bedrag overgeboekt op rekening 63.16.63.002
t.n.v. de penningmeester Stichting Oud Deventer

Naam :

Adres :

Handtekening

Deze bon uitknippen en in enveloppe mét of zonder postzegel opsturen naar

STICHTING OUD DEVENTER
Antwoordnummer 823, 7400 WB Deventer